

MIKOR FORDULJON A GVH-HOZ?

Ha panasza, problémája van egy szolgáltatással vagy termékkel kapcsolatban, a gyors és hatékony megoldás érdekében jó, ha tudja, mikor kihez érdemes fordulnia a problémával.

Fontos tudnia, hogy az egyes vitás helyzetek, kifogások megoldására elsődlegesen a szolgáltatók, kereskedők, tehát a piaci szereplők képesek, így mielőtt bármely hatósághoz fordulna panaszával, keresse meg az érintett vállalkozást, esetleg olyan közvetítő, békéltető fórumot, amelyek elsődleges célja az ilyen egyedi viták rendezése!

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) jár el minden olyan versenyfelügyeleti ügyben a versenytörvény (a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény) alapján, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe. A Gazdasági Versenyhivatal illetékessége országos.

Üzleti döntések tisztességtelen befolyásolása

Az üzletfeleket, a vertikális (függőleges) viszonyban álló üzleti partnereket, megrendelőket is tilos megtéveszteni, és tilos az üzletfél választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása is. Ilyen módszernek minősül például, ha olyan körülményeket teremt az érintett vállalkozás, amelyek jelentősen megnehezítik az ajánlat valós megítélését, összehasonlítását.

Tiltott összehasonlító reklám

Az összehasonlító reklám olyan reklám, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé tesz más, a reklámozóéval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet folytató vállalkozást vagy annak árúját. Az összehasonlító reklám önmagában nem tiltott, de meg kell felelnie az alábbi kritériumoknak:

- kizárólag azonos rendeltetésű vagy azonos szükségleteket kielégítő árukat hasonlíthat össze,
- tárgyilagosan köteles összehasonlítani az áruk egy vagy több lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságát,
- ha tartalmazza az áruk árainak összehasonlítását, köteles azt tárgyilagosan bemutatni,
- eredetmegjelöléssel rendelkező termékek összehasonlítása esetén kizárólag azonos eredetmegjelölésű termékekre vonatkozhat.

Erőfölénnyel való visszaélés

A versenytörvény tiltja a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést. Erőfölénnyel rendelkezni tehát megengedett, az azzal való visszaélés tiltott. Tilos tehát például

- az üzleti kapcsolatokban tisztességtelenül vételi vagy eladási árakat megállapítani, indokolatlan előnyt kikötni, vagy hátrányos feltételek elfogadását kikényszeríteni,
- a termelést, a forgalmazást vagy a műszaki fejlődést a fogyasztók, üzletfelek kárára korlátozni,
- indokolatlanul elzárkózni az üzleti kapcsolat létrehozásától, fenntartásától,
- az árut az ár emelését megelőzően vagy az ár emelkedésének előidézése céljából, indokolatlan előny szerzésére, versenyhátrány okozására alkalmas módon a forgalomból indokolatlanul kivonni, visszatartani,
- az áru szolgáltatását, átvételét más áru szolgáltatásától, átvételétől, továbbá a szerződéskötést olyan kötelezettségek vállalásától függővé tenni, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához,
- az üzletfeleket indokolatlanul megkülönböztetni,
- túlzottan alacsony árakat alkalmazni,
- a piacra lépést más módon indokolatlanul akadályozni.

Az a piaci szereplő van gazdasági erőfölényben az érintett piacon, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak és üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására.

Versenykorlátozó megállapodás

Tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy okozhatja. Nem esik tilalom alá a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre, illetve ha csekély jelentőségű. Ezen felül a megállapodások meghatározott csoportjait a Kormány rendeletben mentesítheti a fenti tilalom alól, ha

- a megállapodás hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához,
- a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut,
- a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg, és
- nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.

A horizontális, versenytársak közötti versenykorlátozó megállapodások a kartellek, amelyek sem kivétel, sem mentesítés alá nem tartozhatnak.

A GVH jár el továbbá a hatáskörébe tartozó ügyekben:

- a piaci verseny érdemi érintettsége esetén

- a **tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok kapcsán** a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.) alapján,
- a **gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlat kapcsán** a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (Gyftv.) alapján,
- **élelmiszer-jelölés és reklám kapcsán** az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (Éltv.) alapján,

- **jelentős piaci erővel rendelkező kereskedő felett visszaéléssel kapcsolatos felügyelet esetén a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (Kertv.) alapján.**

Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilos. Egy kereskedelmi gyakorlat a piaci szereplőknek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja. A fogyasztó önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.

Az a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amely egyrészt sérti a szakmai gondosság követelményét, másrészt alkalmas a fogyasztói magatartás, az ügyleti döntés torzítására.

Különösen az a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amely megtévesztő (ideértve a mulasztásban megnyilvánuló megtévesztést is) vagy amely agresszív. Az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek, amelyek néhány tipikus példája a következő honlapon található: <http://www.isitfair.eu/>

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt alapvetően a fogyasztóvédelmi hatóság jár el, kivéve, ha pénzügyi piacokat érint, mert akkor a Magyar Nemzeti Bank, valamint ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, mert akkor a GVH jár el.

A verseny érdemi érintettségét az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, illetve az érintett vállalkozás mérete határozza meg. Azonban négy esetben a verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll az adott kereskedelmi gyakorlat esetén:

- ha országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül valósul meg,
- ha országos terjesztésű időszakos lap, vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
- ha a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy
- ha az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.

Az országos médiaszolgáltatást végző szolgáltatók listája a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság honlapján érhető el. Az Internet nem tekinthető fenntartás nélkül országos médiumnak: több körülményt szükséges ahhoz mérlegelni, hogy egy-egy honlapon megjelenő kommunikáció esetében a verseny érdemi érintettsége megállapítható legyen.

Fontos megjegyezni azt is, hogy a különböző kereskedelmi láncok akciós újságai nem minősülnek sem országos terjesztésű időszakos lapnak, sem a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerének. Egy-egy ilyen kiadványban megjelenő tájékoztatás is érintheti azonban a versenyt érdemben, ha olyan terméket hirdet, amely aktuálisan a fogyasztók széles körének érdeklődését felkeltheti – akár annak szezonális keresleti jellemzői, akár az ajánlat egyéb okból speciális, kiemelkedő volta miatt.

Jelentős piaci erővel való visszaélés

A jelentős piaci erővel (vagy más elnevezéssel vevői erővel) való visszaélés tényállása az erőfölénnyel való visszaéléshez hasonló szabályozást kapott. Vagyis maga a jelentős piaci erővel való rendelkezés nem tilos, de az azzal való visszaélés már igen. Ezt a magatartást ugyanakkor nem a versenytörvény, hanem a Kertv. tartalmazza, mivel jellemzően a nagy kereskedők, vállalkozások (kiskereskedelmi értékesítők) termelőkkel, beszállítóikkal szembeni magatartását takarja. A jelentős piaci erővel rendelkező kereskedő felett a visszaéléssel kapcsolatos felügyeletet a GVH végzi oly módon, hogy eljárásaiban a versenytörvény erőfölénnyel való visszaélés esetén irányadó rendelkezéseit alkalmazza.

A szórólap az Államreform operatív program keretében megvalósuló, ÁROP-1.2.18/A-2013 „Szervezetfejlesztési program államigazgatási és igazságszolgáltatási szervek számára” című projekt részeként került kiadásra.